

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 14. januarja 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 6.

Vinarski kongres.

Kakor znano se bo 17. februarja vršil v Beogradu velik vinarski kongres, na katerem se bodo poleg strokovnih referatov obravnavala vsa preča vprašanja vinogradništva in sadjarstva. Ta kongres je zlasti pomemben, ker se ima dan prej ustanoviti centralna organizacija vseh jugoslovenskih vinogradnikov in sadjarjev, in sicer v obliki Saveza vinogradnikov in sadjarjev za Jugoslavijo, ki naj bi združil kot člane vse vinarske in sadjarske organizacije iz naše države.

Za kongres vlada v vseh delih naše kraljevine veliko zanimanje. Kakor se pričakuje se bo kongresa udeležilo več tisoč vinogradnikov, sadjarjev in vinskih trgovcev. Samo banaški vinogradniški okoliš (Vršac—Bela crkva) bo odposlal na kongres kakih 500 udeležencev. Razpravljalo se bo o štirih najvažnejših vprašanjih našega vinogradništva in naše vinske trgovine, in sicer o posledicah vinske krize, o trošarinah na vino, o pospe-

ševanju izvoza in o ustanovitvi enotnega državnega saveza. Resolucije kongresa bo posebna deputacija predložila finančnemu in kmetijskemu ministru.

Na programu kongresa bodo naslednji referati: 1. Trsni škodljivci in njihovo pobijanje (Andrej Zmave, Maribor). 2. Javne dajatve in vino (Bruno Moser, Zemun). 3. Ukrepi za povečanje izvoza vina (Georg Lederer). 4. Kako se naj dvigne jugoslovensko vinogradništvo (Stanko Ožanič). 5. O trsnih vrstah in pogojih za njihovo uspevanje (prof. Ritting).

Od posameznih vinarskih združenj doslej edino združenja iz Srbije še niso odgovorila na poziv za sodelovanje na kongresu. Te dni se je o pripravah za kongres razpravljalo na posebni konferenci Saveza vinogradara i vočara v Zagrebu, na katerem je bilo predlagano, naj se kongres, če združenja iz Srbije ne bi sodelovala, vrši v Zagrebu.

Zakon o 20-odstotnih kron-skih priznanih.

Nj. Vel. kralj je na predlog ministra financ predpisal in proglasil zakon o odvzemu iz prometa in o uporabi potrdil na podlagi čl. 10. zakona o vojni škodi in 20-odstotnih kronskih priznanih. Zakon se glasi:

§ 1. Potrdila o neizplačani gotovini, ki so bila izdana pri izplačilu odmerjene odškodnine za vojno škodo na podstavi čl. 10. zakona o povračilu vojne škode in priznanice, ki so bile izdane za zadržanih 20-odstotnih kronskih novčanic o priliki njihovega žigosanja, oboje na področju, ki je sedaj sestavni del kraljevine Jugoslavije, se bodo sprejemale na mestu gotovine pri blagajnah davčnih uprav in onih občin, ki so prevzele vnovčevanje državnih davkov in dolgov ter doklad do konca leta 1928.

Navedena potrdila in priznanice se bodo sprejemale v polni vrednosti ne glede na onega, ki jih bo predložil, in na onega, na katerega se glase.

Štiri krome se bodo pri tem računale za en dinar.

Vrednost navedenih potrdil oziroma priznanih se ne bo vračala, v kolikor presega davčne dolge, vendar se bo moglo posameznih priznanih poslužiti tudi po več oseb za poravnavo svojih davčnih dolgov.

§ 2. Ureditev davčnih dolgov s temi

potrdili in priznanih bo mogoča do največ 60 dni, počenši od dne, ko bo ta zakon dobil obvezno moč. Po tem roku se v nobenem primeru ne bodo sprejemale priznanice in potrdila za ureditev davčnih dolgov in država ne bo obvezna plačati iz tega naslova komurkoli ali karkoli.

§ 3. Na hrbtni strani potrdila oziroma priznanice se bo vpisala vsaka oseba, ki bo z njimi za svoj račun plačala kake zneske, in to sama ali v primeru nepismenosti pred dvema pričama, in sicer s svojim imenom, z mestom prebivanja in z višino vsote, ki je bila plačana za poravnanje dolgov.

§ 4. Prevzeta potrdila in priznanice se bodo oddajale kronološko urejene preko pristojnih finančnih direkcij kot gotovina generalni državni blagajni in tu bodo, čim se proverijo, uničene na način, ki je predpisan za ostale vrednostne papirje.

Vrednost prevzetih priznanih se bo odpisala kot odplačilo računa kronskih bonov.

Ostanek vrednosti neprevzetih bonov pa se bo vknjižil in odpisal na podstavi referata s tega računa na podstavi § 2. tega zakona.

§ 5. Odredbe točke 15. finančnega zakona za leta 1929/1930 se razveljavljajo.

§ 6. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč z dnem, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

SAMOUPRAVNE DOKLADE NA USLUŽBENSKI DAVEK.

Na uslužbenški davek, ki se plačuje od nesamostalnega dela, se smejo pobirati samoupravne doklade samo na one prejemke, ki presegajo 4000 dinarjev mesečno ali 960 Din tedensko. Nasprotno se smejo na uslužbenški davek na dohodke in koristi, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj in ki niso določene s stalno, letno, mesečno, tedensko ali dnevno vsoto (tantieme, nagrade, provizije itd.) nalagati doklade na vsako vsoto ne glede na višino prejemka. Na vprašanje, kako naj postopajo s samoupravnimi dokladi delodajalci, ki so dolžni plačevati uslužbencem odtegnjeni uslužbenški davek z davčnimi znamkami, je finančna direkcija v Ljubljani na konkretno vprašanje pojasnila, da morajo davčne uprave sprejemati samoupravne do-

klade v gotovini in jih zaračunavati na predpisan način. Uslužbenški davek se pa mora seveda tudi v takih primerih plačevati v davčnih znamkah.

* * *

OTVORITEV TELEFONSKE CENTRALE RAJHENBURG.

Dne 27. decembra 1929 je bila pri pošti Rajhenburg otvorjena telefonska centrala. Uvrščena je v medkrajevni telefonski vod šte. 3659 (Ljubljana—Zagreb) kot vmesna postaja. Posredovalne postaje so Krško, Litija, Ljubljana, Sevnica, Trbovlje 1, Zagreb in Zidani most. Telefonski promet med Rajhenburgom na eni strani ter Krškom in Leskovcem pri Krškom na drugi strani je v smislu čl. 31 telefonskega pravilnika krajeven (lokalen).

* * *

Priprave za revizijo carinske tarife.

(Poročilo zborničnega tajnika g. Ivan Mohoriča v plenarni seji Zbornice za TOI.)

(Nadaljevanje.)

Navidez je torej vse v redu, razen ako upoštevamo predlog Društva narodov, da naj bi imela ta konvencija povratno veljavnost že od 1. oktobra 1929. S to določbo se namreč hoče prepričati, da bi posamezne države v zadnjem momentu pred uveljavitvijo konvencije o carinskem premirju še hitro tarife povišale in tako obzrusešile namen carinskega premirja. Da ta bojazen Društva narodov ni neutemeljena, dokazuje že dejstvo, da v zadnjem času večina srednjeevropskih držav pripravlja povišanje tarif. Tako nam je baš pred tednom dni odpovedala začasno trgovsko pogodbo kraljevina Rumunija, ker hoče spomladi leta 1930 uveljaviti novo visokozaščitno carinsko tarifo, dasi znaša že po sedanji tarifi povprečna obremenitev blaga po rumunskih uvoznih carinah 99% od vrednosti robe. Povišanje agrarnih carin se pripravlja tudi v Nemčiji in v Avstriji, ki želita postati čimbolj neodvisni od uvoza agrarnih potrebščin iz inozemstva.

Da se more pravilno oceniti pravo ozadje zahteve po carinskem premirju, je treba samo pogledati, odkod prihaja ta zahteva. Vprašanje carinskega premirja so pokrenili najprej Angleži. V Angliji vlada že vsa povojna leta velika brezposelnost. Njene kolonije

so se med svetovno vojno pod okriljem carinske avtonomije gospodarsko zelo osamosvojile. Delavska vlada se zato nahaja v zelo težkem položaju. S premirjem upa Anglija vsaj deloma pridobiti nazaj kontinentalna tržišča. Jasno je, da visokoindustrializirane države, ki se borijo za tržišča na kontinentu, z nevšečnostjo gledajo živahen razvoj mladih vzhodnoevropskih držav, ki ustvarjajo lastno industrijsko produkcijo, ker morajo tudi skrbeti za zaposlitev svojih delavskih mas, ki se ne morejo več izseljevati v onem obsegu v Ameriko, kakor pred vojno in jim skušajo nuditi doma možnosti zasluzka in obstoja. Zpadnoevropske države bi želele, da se proces industrializacije agrarnih dežel zaustavi, da bi mogle na njihova tržišča izvažati čimveč svojih produktov. Same pa medtem neženirano zapirajo svoja tržišča proti uvozu naših poljskih pridelkov. Tak položaj je nemo-goč in v takih prilikah je ideja carinskega premirja za nas nesprejemljiva. Carinsko premirje naj bi izbilo po tej koncepciji mladim državam, med njimi samoumevno tudi naši, iz rok ono orožje, s katerim se danes uspešno brani proti gospodarski penetraciji inozemstva in štiti domače delo. Že danes se posamezne inozemske države v tej borbi uspešno poslužujejo dumpinga, to je, da prodajajo svoje produkte na naša tržišča pod lastnimi produkcijskimi cenami, samo, da uničijo vsako mlado podjetje takoj, ko se pojavi, še poprej predno se je tako daleč organiziralo in razvilo, da bi moglo v taki neenaki borbi uspešno nastopati. In baš glede pojave dum-

Merkurjev ples v Ljubljani.

V vrsti predpustnih elitnih prireditvev je Merkurjev ples vedno na prvem mestu. To svojo tradicijo je obdržala tudi letošnja prireditev, ki je bila v vsakem oziru odlična. Vršila se je prošlo soboto zvečer v veliki dvorani hotela Union ob udeležbi najvišjih načelnikov državnih, civilnih in vojaških oblastev, odličnih predstavnikov gospodarskega sveta ter ob sijajni udeležbi prijateljev našega trgovstva in trgovskega nameščenstva iz cele Slovenije. Agilni predsednik društva g. dr. Fran Windischer je s svojim neumornim prizadevanjem in z ljubeznijo, ki jo posveča društvu, zmogel dvigniti nivo vseh Merkurjevih prireditvev do prav zavirljive višine, pa mu gre tudi v tem oziru vsa naša topla in iskrena zahvala.

Prireditvev je počastil s svojo prisotnostjo gospod ban ing. Dušan Serneč z gospo banico, komendant Dravske divizijske oblasti divizijski general g. Sava Tripkovič. Prisotna je bila tudi dvorna dama g. Franja Tavčarjeva. Od konzularnega zbora smo zapazili generalnega konzula češkoslovaške republike g. dr. F. Resla, italijanskega generalnega konzula g. A. Renaldija in honorarnega konzula Španije g. Hienga in Belgije g. dr. Dularja. Od Zbornice za TOI so bili na prireditvi podpredsednik g. Ivan Ogrin in tajnik gg. Mohorič, dr. Pless in dr. Pretnar. Med odličnimi gosti smo zapazili tudi bivšega ministra g. dr. Kramerja in mnogo predstavnikov našega finančnega, trgovskega in industrijskega sveta, kakor generalnega ravnatelja g. dr. Slokarja, g. Krofto, načelnika ljubljanskega trgovskega gremija g. Ivana Gregorca, glavnega tajnika Zveze industrijcev g. ing. Šukljeta, g. Jos. J. Kavčiča, ind. g. A. Ro-

jino, g. Ivana Jelačina st., g. Florjančiča, nadalje ban. svet. g. dr. Rateja, komisarja Okrožnega urada za zavarovanje delavcev g. M. Kreka, ravnatelja trgovske šole g. Gogala in mnogo drugih odličnih gostov.

Ples je otvoril domačin g. dr. Fran Windischer z gospo banico. Dolga vrsta parov, ki so jima sledili, je predstavljalo najlepšo revijo našega danskega sveta. Naravno, da je sijaj prireditve dvignila zlasti ubrana dekoracija dvorane, delo spretne roke agilnega g. P. Fabianija. G. Fabiani je izvrstno vodil tudi polonaiso in četvorke, ter se je tudi to pot izkazal za najboljšo rutiniranega pravega plesnega mojstra. Požrtvovalno mu je stal pri pripravah ob strani ves pripravljalni odbor, tako da je organizacija prireditve delovala brezhibno. — Vkljub velikemu, mogoče prevelikemu, številu udeležencev se je razvijala zabava točno po programu in je ostala na višku vse do ranega jutra.

Pohvalno moramo omeniti tudi društveni orkester, ki je s preciznim izvajanjem vseh modernih plesov delal resnično čast požrtvovalnemu in spretnemu svojemu vodji g. Lampretu.

Ako smemo ob koncu teh vrstic izreči svoje mnenje o prireditvi v celoti, moramo priznati, da so take prireditve mogoče samo v okvirju društva z organizacijo, tradicijo, avtoriteto in ugledom društva Merkur. Je to vse rezultat dolgoletnega truda in nesebičnega dela, ki ga žrtvuje za procvit in napredek društva ves odbor, zlasti pa njegov vzorni predsednik g. dr. Fran Windischer. Uspeh sobotne prireditve mu more biti v resnično zadoščenje za njegovo dolgoletno požrtvovalno delo.

pinga ne predvideva načrt konvencije nikakih zaščitnih sankcij.

Premirje bi pomenilo, ako bi se uvedlo na podlagi sedanjega stanja, sankcioniranje vseh neenakosti, ki danes obstojajo med carinskimi politikami posameznih držav. Moramo pomisliti, da obremenjujejo uvozne carine uvozno blago na Madžarskem 30,7%, na Češkoslovaškem 33,6%, na Poljskem 43,4%, v Franciji 54%, v Rumuniji 99% in da je našo carinsko obremenitev, ki znaša 35%, v danih prilikah smatrati torej za relativno zelo zmerno. Carinsko premirje v tej obliki, kakor ga predvideva načrt Društva narodov, bi dalo premijo onim, ki so vodili najbolj brezobzirno prohibitivno carinsko politiko. Oni bi ostali še nadalje zaščiteni z visokimi carinami, dočim bi mi z ozirom na to, da smo dosedaj vodili obzirno in lahko se reče preveč liberalno carinsko politiko napram inozemstvu, izgubili vsako možnost, da se v primeru dane potrebe zaščitimo proti neželjenim uplivom inozemstva na tok našega gospodarskega razvoja.

Uvažujoč dejstvo, da se naša država v sedanji politični situaciji ne bo mogla odtegniti sprejetju take konvencije, je stavila naša zbornica kraljevski vladi alternativen predlog.

Po njem je treba predvsem stremiti za tem, da se razprava o načrtu konvencije, ki je v sedanji obliki zelo nepopolna in zato nesprejemljiva, odgodi na majsko ali celo poznejše zasedanje Društva narodov, da se more celo vprašanje v meddobi temeljito proučiti in najti prava formulacija za rešitev tega delikatnega in kompliciranega mednarodnega vprašanja.

Do te dobe pa je potrebno, da se pri nas izvrši revizija carinske tarife v zmislu predlogov, ki so jih dale zbornice ministrstvu trgovine, da bi tarifa odgovarjala našemu sedanjemu gospodarskemu stanju, a se primerno ozirala tudi na potrebe bodočega razvoja. Nadalje smo na konferenci zbornic v Beogradu zahtevali, da je treba pred uvedbo carinskega premirja izvesti mednarodno proporcijoniranje carinske zaščite, uvažujoč pri tem gospodarsko strukturo posameznih držav, njihove potrebe in naravne predpogoje za gospodarski razvoj. Končno smo tudi zahtevali, da se mora pred uveljavljenjem konvencije brezpogojno izdejskovati to, da se odrečejo države vseh rezerv, ki jih imajo danes glede agrarnih carin in da se formulirajo in predvidijo odredbe, ki bodo potrebne za uspešno pobijanje dumpinga.

Moram povdariti, da je vladala pri vseh teh razpravah med zbornicami popolna enodušnost in da tudi vsa merodajna ministrstva uvidevajo in priznavajo pravilnost stališča, ki so ga zavzele zbornice na zadnji beograjski konferenci. Nadaljni razvoj tega vprašanja bo odvisen od sklepov na januarjem zasedanju Društva narodov v Ženevi.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Ponudbe, povpraševanja

Izvoz lesa raznih vrst v Francijo. Pooblaščenca trgovinska agencija kraljevine Jugoslavije v Lyonu (44, Viktor Hugo) ima velika povpraševanja po celuloznem lesu. Poslati je konkretne ponudbe francozski meji. Nadalje se povprašuje po naslednjih vrstah lesa: hrastov les 3—5 m dolžine, debel 25 mm, 35, 45, 55, 70 in 100 širine 0,20 in več. Bukov les 3—4,50 m dolžine, 4—7 mm debeline, 0,20 in več širine. Zahteva se tudi hrastove doge za vinske in pivne sode.

PREUREDITEV BRZOJAVA ŠENT ILJ V SLOVENSkih GORICAH ZA MORSEOV OBRAT.

Dne 11. decembra 1929 je bila brzojavna postaja s telefonskim obratom Šent Ilj v Slovenskih goricah preurejena v brzojav z Morseovimi aparati in vključena kot končna postaja v podaljšani brzojavni vod št. 1411 (Maribor 1—Šent Ilj v Slovenskih goricah).

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani

(Konec.)

Nato je podal tajnik, tov. Vido Bratovž, svoje tajniško poročilo. Bilo je jedrnato in želo je seveda obilo priznanje. Tajnik je dokazal s številkami, da je imel obilo dela z društvenimi zadevami in bil tudi marljiv tajnik.

Med drugim je omenil, da je še precej tovarišev, kateri še niso pristopili kot člani. Točasno zasedajo dobra mesta, pa se jim ne zdi potrebno, da bi pristopili k društvu. Take tovariše opozarja, da je včlanjenih več samostojnih trgovcev, kateri ne pričakujejo koristi od društva, ampak kažejo svojo naklonjenost društvu in ga podpirajo.

Društvo je povabilo večje število hotelirjev in restavraterjev, da pristopijo k društvu kot ustanovni člani in dovolijo društvenim članom razne ugodnosti v svojih obratih. Došlo je že več odgovorov in odbor bo v kratkem obvestil svoje člane, kateri hotelirji in restavraterji so člani in nudijo v društvu organiziranemu potniku in zastopniku ugodnosti. Dolžnost društva in članov je, da podpiramo te člane, kateri so nam naklonjeni.

Blagajnik, tov. Gril, je zadovoljnega obraza podal svoje poročilo. Njegovo poročilo je pokazalo, da je gmočno stanje društva ugodno. Društvo ima Din 29.588,19 čistega premoženja. Njegovo poročilo je povzročilo živahno priznanje zborovalcev.

Občni zbor je izrekel zahvalo in absolutorij odboru.

Članski prispevki za leto 1930 ostanejo neizpremenjeni. Vpisnina za nove člane znaša Din 100.—, članarina znaša Din 120.—, navadna zavarovalnina Din 120.—, zavarovalnina za slučaj nezgode z avtom, motorjem ali kolesom pa znaša Din 190.—.

Zavarovanje preko društva proti nezgodam je znatno cenejše, kot pa, če bi se posameznik naravnost zavaroval.

Za predsednika je bil soglasno izvoljen tov. Janko Krek, v odbor pa so bili izvoljeni: Edo Fantini, Ciril Kobal, Alojzij Gril, Rudolf Vidmar,

Avugst Spitzko, Andrej Šturm, Ferdo Babič, Martin Živič in Vido Bratovž. Za pregledovalca računov sta izvoljena Avgust Kreigher in Henrik Felber, za predsednika razsodišča pa Josip Selovin.

Izpremenile so se nekatere točke društvenih pravil. Društvo se odslej naziva »Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani«.

Med slučajnostmi so zborovalci povedali marsikatero žalostno. Te navedbe so pokazale, da bode društvo moralo skrbeti za odpravo raznih nedostatkov, kateri ne škodujejo samo stanu trgovskega potnika in zastopnika, ampak tudi trgovini sami.

Neverjetno se bo dozdevalo vsakomur, da je več naših podjetij, ki zaposlujejo kot potnike za Jugoslavijo tujce, ki stanujejo v tujini in le od časa do časa pridejo v Jugoslavijo radi obiska odjemalcev. Druga podjetja zaposlujejo za potnike tujce, kateri so baje nenadomestljivi in tedaj prebivajo na ta račun pri nas. Razne firme porabljajo za potnike pripadnike raznih drugih stanov in poklicev, samo — da so poceni.

Na predlog tov. Šturma je občni zbor sklenil, da se bo pobralo v letu 1930 poleg članarine še Din 20.— od vsakega člana za Šifrerjev podporni sklad.

Tov. Selovin je rekel, da kot predsednik razsodišča nima preveč posla, ker so člani zelo miroljubni ljudje, zato je vzel krožnik in takoj pobral med zborovalci prostovoljne prispevke za Šifrerjev fond. — Nabralo se je Din 620.—.

Predsednik Krek je priporočal tovarišem, da se vdeležujejo prireditve trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani, ki je matica vseh naših trgovskih organizacij. Nadalje je prosil člane, naj širijo vsepovsod naš strokovni časopis »Trgovski list«, kateri vedno priobčuje družstvene stvari in se zavzema za koristi trgovskega potnika in zastopnika ravnokot, kakor za samostojnega trgovca. Zato je potrebno, da delujejo trgovski potniki in zastopniki za tega svojega prijatelja.

Predsednik se zahvali vsem udeležencem za udeležbo ter zaključi zborovanje ob 12 in pol.

UDELEŽBA PRI PREVZEMU GRADBENIH DEL ZA NOVO PALAČO DRUŠTVA NARODOV V ŽENEVI.

Društvo narodov bo v kratkem razpisalo natečaj za zgradbo velike sejne dvorane, poslopja tajništva in knjižnice in želi seznaniti vsa gradbena podjetja s pogoji za udeležbo pri prevzemu del. Navodila so interesentom v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

* * *

TELEGRAMI IZ REKE (FIUME) ZA JUGOSLAVIJO.

Od ministrstva za gradbe je prejela poštna direkcija odlok št. 120.716 od 20. decembra 1929, ki pravi: Italijanska p. t. uprava nas je s svojim pismom št. 1732 obvestila, da se je v njenem pravilniku za notranjo telegrafsko službo izvršila sprememba glede taksiranja telegramov. Po tej spremembi, ki velja od 1. novembra 1926 v njenem notranjem telegrafskem prometu, se telegrami taksirajo na sledeči način: 1. Pri telegramih, katerih tekst je napisan samo v odprtem slogu, se vsaka prosta beseda in vsako dopustno spajanje taksira za toliko besed, kolikorkrat vsebuje po deset črk in še ena beseda za eventualni ostanek, na pr.: Nomenklatura = 12 črk = 2 besedi. 2. Pri telegramih, katerih tekst je napisan v dogovorjenem slogu, se taksirata naslov in podpis kakor telegrami v odprtem slogu (do 10 črk 1 beseda), dočim se besede v tekstu, (ki ne smejo biti daljše od 10 črk) računajo za toliko besed, kolikorkrat vsebujejo po 5 črk, na pr. icosfavopt = 10 črk = 2 besedi. Potrebno je, da se o tej spremembi pravilnika obveste vsi telegrafski, posebno glede onih telegramov, ki se pošiljajo iz Reke (Fiume) v Jugoslavijo, kakor tudi glede onih telegramov, ki se pošiljajo iz Zadra in iz ostalih telegrafskih postaj zadrške oblasti našim telegrafom, ki so naštetih v razpisu št. 126

P. T. Vesnika iz l. 1926, da bi se pri kontroliranju števila besed naši uslužbenci izognili eventualnemu nesporazumu glede stvarnega števila besed.

* * *

DELOVNI PROGRAM ZAVODA ZA POSPEŠEVANJE ZUNANJE TRGOVINE.

Zavod je razposlal že na vse jugoslovanske konzulate v inozemstvu vprašalne pole, v katerih so vsebovana vsa za bodoče delo zavoda in zlasti za njegovo propagandno delovanje v inozemstvu važna vprašanja. — Stalna vzorčna razstava v Beogradu bo nekakšna glavna velika prodajalna jugoslovanskih produktov. S časom bo dala ta razstava, če se bo izkazala potrebna, jugoslovanskim konzulatom v inozemstvu na razpolago posamezne skupine jugoslovanskih pridelkov in izdelkov v propagandne svrhe. Razstava bo prirejela po zgledu drugih držav tudi takozvane propagandne tedne v svrhu propagande za turistični in tujski promet in za folkloristiko. Propagandni teden se bo vršil tudi za časa zborovanja Zveze narodov v Ženevi. Stalna razstava ima nadalje nalogo, da gleda na to, da je Jugoslavija za svetovne razstave vedno pripravljena, kar se doslej razen v slučaju v Barceloni še ni zgodilo. V Barceloni je prav ta skrbna priprava omogočila veliki uspeh, o katerem smo že poročali. Letos se bodo vršile razstave v Chicago in morda tudi v Anwerpu, in naš zavod bo pri teh razstavah že sodeloval. — O ciljih in nalogah Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine smo priobčili pred kratkim daljši članek; kaže nam, kako krasno nalogo ima zavod in v kako izdatni meri bo mogel pripomoči k dvigu našega gospodarstva in k dvigu našega ugleda v inozemstvu.

* * *

Bo svetu

Trgovska in obrtna zbornica v Podgorici bo zaprosila Narodno banko, naj uvede akcijo za znižanje visoke zasebne obrestne mere.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Zagrebu je bila registrirana 11. t. m. pri tamošnjem trgovskem sodišču.

Nov most pri Radgoni bo otvorjen jutri 15. t. m. Širok je osem mestrov. Stroške nosi na polovico Jugoslavija, na polovico Avstrija.

Pri Idriji iščejo srebro; domnevajo, da ga je ponekod v okolici zelo veliko.

Promet v tržaškem pristanišču je znašal v preteklem letu 54,300.000 ton proti 52 milijonom v letu 1928. V prvih treh četrtletjih je promet v primeri z lanskim letom narasel, v zadnjem četrtletju je pa padel za 1,400.000 ton.

Znana italijanska avtomobilna tovarna »Itala« v Torino je zašla v plačilne težkoče; osnovna glavica v znesku 35 milijonov lir je porabljena. »Itala« se pogaja s »Fiat«-o glede prevzetja, a »Fiat« je pripravljena samo za delno prevzete.

Mannesmann-Röhrenwerke d. d. je kupila zopet neko tovarno in zvišala s tem svojo domačo nemško kvoto za 2 odstotka na 22 odstotkov. Kapaciteta novega podjetja znaša na leto okoli 22.000 ton.

Insolventne na Ogrskem je bilo lani 2075, leta 1928 pa 1376, prirastek 50,8%, pasiva 126,7 in 96,2 milijona, prirastek 29%. Strokovni krogi pravijo, da dosega te številke skoro najvišje stanje leta 1925/26, katero leto je bilo leto najtežje ogrske gospodarske krize.

Glede nove zlate vrednote na Kitajskem beremo, da naj se v določenem času zamenjajo razne denarne vrste, ki so jih izdale kitajske vlade in banke. Emissijsko pravico bankovcev bo imela samo kitajska Centralna državna banka.

Ustanovitev prodajnih uradov Mednarodnega jeklenega kartela je sedaj menda zagotovljena, a »Usine« pravi, da je treba rešiti še veliko detajlnih vprašanj in da ti uradi pred koncem tekočega leta skoraj gotovo še ne bodo pričeli delovati.

Položaj na ogrskem vinskem trgu je v splošnem nespremenjen v znamenju stagnacije. Povpraševanje po kvalitativno slabših vrstah je majhno, po dobrih vrstah sicer zadovoljivo, a se ta vina vsled relativno visokih cen le malo kupujejo. Za prima-blago se plačuje cena do 80 filerjev.

Eksport železa iz Švedske je bil v preteklem letu več kot še enkrat tako velik kakor v letu 1928. Znašal je 9,500.000 ton, leta 1928 pa 4,200.000 ton.

Nemške zadrage na koncu preteklega leta so dosegle število 52.859, kar pomeni prirastek za več kot 400 zadrug napram koncu leta 1928.

Vereinigte Stahlwerke razpolagajo z več kot 26 odstotki ruhrske premogovne produkcije.

Danska tovarna cikorieje d. d. razdeljuje, kot v zadnjih petih letih, zopet 18-odstotno dividendo.

Med Ganz Danubius d. d. v Budimpešti in tovarnami Fraseshini v Milanu se je sklenil dogovor, ki predvideva daleko-sežno interesno skupnost obeh podjetij.

Uvedbo računov v zlatih lejih je sklenila rumunska vlada, in sicer najprvo v upravi in v državnih obratih, nato pa tudi v zasebnih podjetjih. Letošnji proračun bo sestavljen že v zlatih lejih.

Prodaja biciklov v Nemčiji je bila lani za 40 do 50 odstotkov manjša kot leta 1928, ko je znašala ca. 1,600.000 kosov; padla je pod 1 milijon.

Petrolejska produkcija v Venezueli je znašala v preteklem letu 135 milijonov barrelov, to je za več kot 50 odstotkov nad letom 1928. V produkciji petroleja je sedaj Venezuela na drugem mestu med državami sveta.

Surovega železa v Nemčiji so napravili lani 13,401.000 ton, to je za 13,5% več kot v letu 1928 in za 2,3% več kot v letu 1927. Produkcija predvojnega Nemčije je bila za ca. 3,300.000 ton večja.

Pasiva insolventne milanske banke Luigi Strada znašajo 21 milijonov lir, aktiv je samo za 4 milijone lir.

Royal Bank of Canada je zvišala delniško glavnico od 40 na 50 milijonov dolarjev.

Dr. Jurij Štampihar:

Civilno-pravne meddržavne pogodbe Kraljevine Jugoslavije.

(Ponatisk prepovedan.)

(Nadaljevanje.)

Poljska.

A) Pogodba o »pravnih odnošajih medsebojnih državljanov« od 4. maja 1923, Sl. Nov. 1928, št. 302-XCIX, ima poleg predpisov o pravni pomoči določbe o izenačenju medsebojnih državljanov z domačini glede sodne zaščite, o pravici revnih, oprostivni varščin, pravici razpolaganja in pridobivanja za slučaj smrti; obsega materialno procesualno kol. normo za zapuščine, dalje procesualno kol. normo za odločbe o zakonskemu rojstvu, proglasitev mrtvim (s subsidiarno mat. kol. normo), o varštvu in skrbništvu osebe in (celokupnega?) imetja.

B) Trgovinska pogodba od 23. oktobra 1922, Sl. Nov. 1924, št. 162-XXXIII, priznava medsebojnim državljanom največjo ugodnost v »vsakem pogledu« ter trgovskim itd. družbam pravni obstoj in pravico standi in iudicio.

C) Pogodba o posredovanju in arbitraži od 18. septembra 1926, Sl. Nov. 1928, št. 119-XL, utegne priti do uporabe v civilnih zadevah pri razmejitvi sporne pristojnosti.

Francija.

A) Trgovinska in plovna pogodba od 30. januarja 1929, Sl. Nov. 1929, št. 112-XLVII, priznava največjo ugodnost v »vsakem pogledu« podjetjem za prevoz izseljencev in predvideva v čl. 16 uporabo mednarodne pogodbe o zaščiti avtorskega prava; v zaključnem zapisniku je pa SHS prevzela dolžnost, da v svrhu »stvarne uporabe« čl. 16 uredi svojo notranjo zakonodajo (prim. čl. 12 srbsko-francoske trgovinske pogodbe iz l. 1906/7, Zb. 62, str. 48). — Trgovinska in plovna pogodba iz l. 1929 je bila sklenjena, da nadomesti (»substituer«) srbsko-francosko trgovinsko pogodbo iz leta 1906/7, Zb. 62, str. 48, katera slednja naj »dopolni« pogodbo iz leta 1893, Zb. 49, str. 242. Pogodba iz l. 1893 nima nikakih prehodnih ali naveznih določb glede srbsko-francoske pogodbe o »prijateljstvu, trgovini in plovitbi« od 18. januarja 1893 p. n., Zb. 39, str. 151. Ta ima določbe o medsebojni pravni zaščiti, o accès aux tribunaux, o pravici revnih, oprostivni varščin ter o materialni in proc. kol. normi za zapuščine.

B) Konzularna in nastanjevalna pogodba od 30. januarja 1929, Sl. Nov. 1929, št. 112-XLVII, pripušča trg. itd. družbe medsebojno k obratovanju, državljanje k pridobivanju, posesti in razpolaganju glede nepremičnin in premičnin med živimi in za slučaj smrti po načelu najv. ugodnosti in s pridržkom izjem v interesu javne varnosti; razlikuje pravico ester en justice, prost pristop k sodiščem in oprostitev varščin. Vse te pravice se dajejo samo pogojno v smislu materialne vzajemnosti. Konzulom se prepūšča likvidacija malotnih zapuščin.

C) V pogodbi o posredovanju in arbitraži od 11. novembra 1927, Sl. Nov. 1927, št. 279-LXXV, utegne v civ. pravnem pogledu zanimati čl. 3.

Švica.

1. Pogodba o nastanjevanju in konzulstvu od 4./16. februarja 1888, Zbornik 43, str. 197, priznava medsebojnim državljanom izenačenje z domačini v pogledu zaščite osebe in imetka.

2. Trgovinska pogodba od 15./28. februarja 1907, Zbornik 62, str. 149, priznava medsebojnim državljanom pravico pridobivanja, posesti in razpolaganja glede nepremičnin in premičnin med živimi in za slučaj smrti po načelu najv. ugodnosti, ius standi in iudicio enako kot domačinom, trg. itd. družbam pa pravni obstoj in pravico standi in iudicio po načelu najv. ugodnosti.

(Konec prihodnjič.)

Pariško finančno pismo.

Na koncu leta je bil efektni in denarni trg v Parizu sredi pomembnega razvoja. Ne gre samo za neprestano kopičenje zlatih zalog v kletah Francoske banke, temveč tudi za obilico tekočih sredstev sploh, ki zagotavlja sedaj Franciji v tem oziru tako prednost. To prednost pospešuje vrhu tega težkoče londonskega trga, še bolj pa zadnja kriza v Newyorku. Kajti od spekulacijskega denarja, ki prihaja iz Amerike nazaj, pride glavni del v Francijo. Na borzi se opazijo zaenkrat samo znaki učvrstitve in poživljenja, a že ti znaki so pomembni. Nemoten od večinoma neugodnih poročil z ostalih svetovnih trgov se drži pariški efektni trg v zadnjem času povprečno prav dobro. Promet se vrši sicer v zelo ozkih mejah, kaže pa v splošnem vendarle očitno stremljenje po zboljšanju. Nahaja se pač v prehodni dobi, reforme se šele izvajajo ali pa so večkrat še komaj v početkih. Sicer so pa reforme po večini tehniškega in zunanega značaja in morajo biti izpopolnjene s temeljitim preokretom v poslovanju finančnih mogotcev, da dosežejo nameravane zaključke.

Davno že so spoznali, da tvorita borzna politika velikih industrijskih podjetij in premoč velebank ovire pariškega borznega delovanja. Nasilno zadrževanje obratnih previškov od strani rudarskih, kovinskih, kemičnih in elektrotehniških družb je imelo to posledico, da so njih delnice komaj še ocenjene kot naložne listine. Saj je prišlo že tako daleč, da nesejo mnoge industrijske listine — ja, lahko rečemo, velika njih večina — manj obresti kot rente in druga javna posojila. To je nezdrav in nevdržan položaj, ki ga hočejo zaenkrat nekoliko omiliti s tem, da preprečijo nerednost v delovanju delnic z več glasovi. Kajti potom teh »pluralnih delnic« morejo upravni in nadzorstveni svetniki z nakopičenjem previškov zadrževati delničarjem pristojne jim dobičke. Na drugi strani tvorijo velebanke sedaj takorekoč »borze v

sebi«, h katerim je malim kapitalistom pristop zabranjen in ki efektnemu trgu na vseh koncih in krajih škodujejo. Najprvo se mora to temeljito ozdraviti, potem šele je možno govoriti o rednem razvoju efektnega trga.

Glede izdatne razdelitve dividend je šla Francoska banka z dobrimi zgledom naprej. Kakor smo že omenili, je določila banka polletno dividendo z 285 franki, tako da pride celoletna dividenda na 525 frankov. — Lani je znašala celoletna dividenda samo 350 frankov. — S tem se končno v gotovi meri upošteva valutno razvrednotenje, dočim odpravljajo druge družbe svoje delničarje kar lepo z obrestovanjem, ki daje franku približno predvojno vrednost, čeprav predstavlja vendarle samo 20 odstotkov te vrednosti. Ker so sedaj tudi davčne razbremenitve pod streho, pričakujejo, da bo gibanje pariškega borznega delovanja v novem letu kazalo nazgor. Zadnji borzni dnevi leta 1929 upravičujejo mnenje, da je ta domneva utemeljena.

Precej nepričakovano se je na koncu leta pojavilo vprašanje obrestnega znižanja Francoske banke. Vprašanje znižanja je dobilo spodbudo od raznih strani glede na olajšanje svetovnega denarnega trga in glede na prebogato likvidnost Francoske banke. A pravijo, da ta spodbuda ne bo našla vsestranskega odobranja in krepke podpore. Vodstvo banke samo je misel o znižanju obrestne mere odklonilo s pripombo, da taka odredba zaenkrat ni priporočljiva in da ni na mestu. Na drugi strani obstoja celo oster odpor proti znižanju, ker še sedanja izjemno nizka obrestna mera treh odstotkov in pol (3½%) zadostno označa prednostno stališče Francije in bi nadaljno znižanje moglo imeti prej neugodne posledice kot ugodne. Zaenkrat so misel o znižanju opustili. Kakor vidimo, ima Francoska banka med svetovnimi bankami posebno prednostno stališče, ki se še zmeraj bolj krepi.

* * *

NEMSKA PŠENIČNA CARINA ŠE NEODLOČENA.

Na berlinski borzi se govori, da namerava vlada pustiti sedanjo carino na pšenico nespremenjeno. S potekom švedske pogodbe nastopi avtomatično zvišanje carine za 7-50 mark. Med tem se posvetujejo, ali naj se ta carina obdrži ali naj se zviša na 9-50 mark, kot zahtevajo to poljedelci. Odločitev bo padla v par dneh.

Razstave sejmi

Glasom obvestila maršalata dvora z 28. dec. 1929, št. 1712, je Nj. Vel. kralj blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad X. Ljubljanskim jubilejnim velesejem, ki se bo vršil v času od 29. maja do 9. junija t. l. ter jugoslovansko šumarsko in lovsko razstavo v Ljubljani, ki se bo vršila od 31. avgusta 1930.

VELESEJEM V BUDIMPEŠTI.

V Budimpešti se vrši od 3. do 12. maja t. l. mednarodni vzorčni semenj, za katerega vlada že sedaj v vseh državah veliko zanimanje, pa je zato pričakovati, da bo tudi udeležba jugoslovanskih podjetij na tem sejmu precejšnija. Za informacije se je obrniti na: Povlaščeno trgovinsko agencijo kraljevine Jugoslavije v Budimpešti, kateri je prijavitel udeležbo najkasneje do 15. t. m.

* * *

Obiskovalce Ljutomerskih sejmov opozarjamo, da so Ljutomerski sejmi skoro v vseh koledarjih in prilikah napačno vpisani. V letu 1930 se vrše v Ljutomeru naslednji sejmi: 14. januarja živinski sejem, 11. februarja živinski sejem, 11. marca kramarski in živinski sejem, 8. aprila kramarski in živinski sejem, 13. maja konjski in živinski sejem, 10. junija kramarski in živinski sejem, 8. julija živinski sejem, 12. avgusta živinski sejem, 16. septembra kramarski in živinski sejem, 14. oktobra konjski in živinski sejem, 11. novembra živinski sejem ter 16. decembra kramarski in živinski sejem.

Razno

Plakadni osnutki za Ljubljanski velesojem. Uprava Ljubljanskega velesojma je razpisala natečaj za plakadne osnutke za X. mednarodni jubilejni velesojem, vsedrjavno šumarstvo in lovsko razstavo in za spominsko diplomno razstavljalcem. Ocenjevalna komisija je prisodila nagrade sledečim avtorjem: Osnutki za jubilejni velesojem: I. nagrada 2000 Din g. ing. arh. Janko Omahen (geslo Plakat), II. nagrada 1000 Din grafik Evgen Šajn (geslo Črta), III. nagrada 500 Din ing. arh. Serajnik Domicijan (geslo Zmaj). Po 300 Din so se odkupili osnutki geslo A., B., C., D. (S. Skružni), Orjem (prof. A. Soin, Sv. Lenart), Vrh grajskega stolpa (ing. arh. Emil Navinšek). Nagrada za spominsko diplomno v znesku 1000 Din je bila prisojena grafiku Evgen Šajn, geslo 1492. Doposlani osnutki za vsedrjavno šumarsko in lovsko razstavo ne idejno ne v izvedbi ne odgovarjajo namenu in so se zavrnili.

Mednarodna statistika o svetovnem pridelku. Mednarodni poljedelski zavod v Rimu priobčuje pregled o svetovnem pridelku najvažnejših žitaric v letu 1929. Ker pa v pregledu ni Rusije, se more govoriti le o približno 90 odstotkih svetovnega pšeničnega pridelka, prav toliko o ovsu, o 85 odstotkih svetovnega ječmenovega in 96 odstotkih rženega pridelka. Podatki za južno poluto glede pridelka l. 1929 so le cenjeni. Po vsem tem bi znašal pšenični pridelek 839.3 milijona meterskih stotov (leta 1928 942.1 milijonov), rženi pridelek 237.6 (239.3), ječmenov pridelek 300.6 (304.2), ovseni pridelek 474.9 (516.4). V pšenici je bil lanski pridelek v Severni Ameriki za 100 milijonov meterskih stotov pod predlanskim, a od predlanskega leta obstojijo še več kot zadostne zaloge vseh vrst žitaric.

Pri javni borzi dela, podružnici v Mariboru, išče delo 139 poljskih delavcev in 56 poljskih delavk.

Ljudsko gibanje v Mariboru v l. 1929. Leta 1929 je bilo v Mariboru rojenih 1051 otrok (523 moških in 528 žensk), mrtvorojenih je bilo 56 (26 dečkov in 30 deklic), nezakonskih 272, mrtvorojenih je bilo 56, to je 26 dečkov in 30 deklic. Umrlo jih je 887 (417 moških in 468 žensk), porok pa je bilo 459. Po posameznih župniščih se razdeli sledeče: Stolnica: 549 rojenih (279 moških in 270 ženskih oseb), 38 mrtvorojenih, 189 nezakonskih, umrlo 186 (83 moških in 103 ženske osebe), porok 99. Frančiškanska župnija: 127 rojenih (55 moških in 72 ženskih oseb), 6 mrtvorojenih, 23 nezakonskih, mrličev 125 (64 moških in 61 ženskih oseb), porok 187. Magdalenska župnija: 336 rojenih (165 moških in 171 ženskih oseb), 12 mrtvorojenih, 60 nezakonskih, 527 mrličev (254 moških in 273 ženskih oseb), porok 154. Protestantovska cerkev: 24 rojenih (16 moških in 8 ženskih oseb), mrličev 26 (14 moških in 12 ženskih oseb), porok 8. Pravoslavna cerkev: rojenih 15 (8 moških in 7 žensk), mrličev 19 (14 moških in 5 žensk), porok 11. Brezverci: 2 moška mrliča.

Delovanje Borze dela v Mariboru v decembru 1929. Od preteklega meseca je preostalo 17 uradnikov, 211 kvalificiranih delavcev in 17 delavk, kakor tudi 107 stalnih nekvalificiranih delavcev in 110 delavk ter 8 prigradnih delavk. Na novo prijavljenih je bilo: 2 uradnika, 141 kvalificiranih delavcev, 15 delavk in 279 nekvalificiranih stalnih delavcev in 171 delavk ter 18 prigradnih delavcev. Delo je bilo ponujeno 1 uradniku, 93 kvalificiranim delavcem in 4 delavkam, 100 stalnim nekvalificiranim delavcem in 128 delavkam, kakor tudi 19 prigradnim nekvalificiranim delavcem in 1 delavki. — Delo je dobilo: 1 uradnik, 79 kvalificiranih delavcev in 6 delavk, 85 nekvalificiranih stalnih delavcev in 111 delavk ter 19 nekval. prigrad. delavcev in 1 delavka. V teku meseca je delo dobilo 44 kvalificiranih delavcev in 1 delavka, kakor tudi 168 stalnih nekvalificiranih delavcev in 11 delavk. Konec meseca je ostalo nezaposlenih 18 uradnikov, 229 kvalificiranih delavcev in 15 delavk, dalje 132 nekvalificiranih stalnih delavcev in 159 delavk ter 7 nekvalificiranih prigradnih delavk. Dnevni zaslužek po 25 dni na mesec je bil: kvalificiranim 135 moškim in 22 ženskim po 50 Din, 236 moškim in 10 ženskim po 70 Din; nekvalificiranim pa: 400 moškim in 234 ženskim do 40 Din, 4 moškim in 55 ženskim pa 50 Din. — Izdatki pomoči so bili: Redni: 49 osebam 6377 Din; izvanredni 9 osebam 1040 dinarjev, potne stroške pa 8 osebam 697-50 Din in nakazil za polovično vožnjo se je izdalo 241 osebam v vrednosti od 16.468 Din.

Umiranje borze v Budimpešti. S tem mučnim vprašanjem se zopet enkrat pečajo merodajni činitelji. Sestavili so razne statistike, ki kažejo skrajno žalostno sliko. Na borzi v Budimpešti notira 214 delnic. Od teh ni bilo 20 delnic že več let sploh nič v trgovini. To so delnice prometnih družb in prioritete delnice raznih podjetij. Od ostalih 194 delnic jih je pod nominalom 51, torej več kot 25 odstotkov. Pri 30 delnicah se tečaj ne da ugotoviti. Od kotiranih delnic jih 59 za leto 1928 ni izplačalo nobene dividende. 39 podjetij še dosedaj ni imelo občnega zbora za leto 1928; to se pravi, da bilance doslej še niso objavljene, in se more z gotovostjo reči, da tudi ta podjetja ne bodo plačala nobene dividende. Tako je polovica vseh na borzi kotiranih delnic brez dividende.

OGRSKA INSOLVENČNA STATISTIKA.

V preteklem letu je bilo na Ogrskem 2075 prisilnih in zasebnih poravnav s skupnimi pasivi v znesku 126 milijonov pengö. Število konkurzov je bilo 401. Med poravnavami prevladuje v veliki izmeri število prisilnih poravnav, ker je moglo priti le v redkih slučajih do zasebne poravnave, in sicer vsled majhnega razpoložljivega kapitala. Leta 1928 je bilo samo 1376 prisilnih in zasebnih poravnav z 98 milijoni pasiv, konkurzov je bilo pa 387, torej skoraj toliko kot lani. V navedeni statistiki stojijo v prvi vrsti tekstilni trgovski obrati, nato trgovine z mešanim blagom, z usnjem itd.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznourstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznourstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

Ljubljanska borza

Tečaj 13. januarja 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.785
Berlin 1 M	13.495	13.525
Bruselj 1 belga	—	7.8905
Budimpešta 1 pengő	—	9.8959
Curij 100 fr.	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šiling	7.9445	7.9745
London 1 funt	—	275.62
Newyork 1 dolar	56.40	56.60
Pariz 100 fr.	—	222.42
Praga 100 kron	166.89	167.69
Tret 100 lir	294.85	296.85

Povprašuje se po naslednjem lesu:

Letve, smreka, jelka, in sicer: ca. 10 m³, 6 × 3 cm, 4 m; ca. 10 m³, 6 × 3 cm, 4-50 m; ca. 5 m³, 6 × 3 cm, 5 m; ca. 30 m³, 5 × 3 cm, 4-50 m; ca. 8 m³, 4 × 2-50 cm, 3 m; ca. 10 m³, 4 × 2-50 cm, 4 m. — Cena feo vagon meja Postojna.

Remeljni: 100 m³ 38 × 78 mm 4 m; 30 m³ 34 × 68 mm 4 m; 50 m³ 78 × 78 mm 4 m; kvaliteta I., II., III., monte, ostroroba. Cena feo vagon Sušak pristanišče.

Trami: 4/5 200 kom. 5 m, 30 kom. 6 m, 55 kom. 7 m; 5/6 30 kom. 7 m, 20 komadov 9 m, 64 kom. 10 m, 16 kom. 11 m, 19 kom. 12 m; 6/7 18 kom. 10 m, 9 kom. 11 m, 10 komadov 12 m; 6/8 80 kom. 5 m, 100 kom. 6 m, 20 kom. 10 m, 17 kom. 11 m, 18 kom. 12 m; 7/9 30 kom. 5 m, 52 kom. 6 m, 20 komadov 10 m, 5 kom. 11 m, 10 kom. 12 m; 8/10 10 kom. 10 m, 5 kom. 12 m. Cena naj se glasi feo vagon Sušak pristanišče.

Trami: 4/4 30 kom. 6 m, 30 kom. 7 m, 20 kom. 8 m; 4/5 30 kom. 7 m, 30 kom. 8 m, 20 kom. 9 m, 30 kom. 10 m, 10 kom. 11 m; 5/6 20 kom. 5 m, 30 kom. 6 m, 20 kom. 7 m, 10 kom. 8 m, 20 kom. 9 m, 15 kom. 10 m, 10 kom. 11 m, 10 kom. 12 m; 6/7 20 kom. 6 m, 25 kom. 9 m, 15 kom. 10 m, 10 kom. 11 m, 10 kom. 12 m; 6/8 50 kom. 5 m, 80 komadov 6 m, 30 kom. 7 m, 20 kom. 8 m, 20 kom. 9 m, 20 kom. 10 m, 15 kom. 11 m; 7/9 30 kom. 5 m, 60 kom. 6 m, 30 kom. 7 m, 10 kom. 8 m, 10 kom. 9 m, 5 kom. 10 m, 5 kom. 11 m; 8/10 2 kom. 10 m, 3 komade 11 m, 2 komada 13 m.

Deske, smreka, jelka: 100 do 150 m³ desk, 24 mm, 4 m, kvaliteta III. in IV.

Remeljni, smreka, jelka: 100 m³ polmorav, 38/78, 4 m dolžine.

Trami: 200 m³ (U. T.) se rabi na podlagi poslanih oferiranih not. — Cena feo vagon meja via Postojna tranzit.

2000 m³ hrastovih neobrobjenih plohov, od 2-30 m dolžine naprej, od 60 mm debeline naprej in od 20 cm širine naprej, blago mora biti zdravo, izključene so gnjile grče, ne mesičasto. — Tozadevne ponudbe naj se stavijo od 15—20. januarja 1930. Cene naj se glasi feo vagon Fiume tranzit ali feo vagon meja via Postojna tranzit. Za enkratni prevoz se mora blaga pripraviti najmanj 100 kubičnih metrov.

Pragovi: 100.000 kom, bukovih pragov, 70% I. serije in sicer: 2.60 × 24 × 14 × 15 in 30% serije, 2.60 × 21 × 12 × 13 cm. Tolerira se zdravo srce. Cena feo vagon Sušak pristanišče.

500 m³ bukovih testonov, od 20 mm, 2-25 m dolgih, od 10—30 cm širokih, 2/3 širokih, 1/3 ozkih. Cena feo vagon prihod Sušak pristanišče. Plačilo proti akreditivu.

15 do 20 vagonov smrekovih plohov, neobrobjenih, 100 mm debeline, dolžina 4 in 4-50 m. Roba mora biti lepa in zdrava.

2 vagona suhih hrastovih drv (cepanice). Cena feo vagon meja via Postojna tranzit.

3 vagona bukovega oglja, samo »cancello«. Ca. 300 m³ desk, smreka, jelka, III., 40 mm, od 1-50 do 3 m.

4 vagona hrastovih suhih drv, meterskih, cena feo vagon meja Postojna.

Večja množina desk, smreka, jelka, III. kvalitete, suho, »Carintia«, zdravo, izključeno gnilo in razbito, debelina 19 mm, 4 m dolžine, eventualno tudi 4-50, 5 in 6 m, od 16 centimetrov naprej, najmanjša media 22 cm. Navesti težo m³, množino, dobavni rok, cena feo meja via Postojna.

Bukovi pragovi: 50.000 komadov 260 × 24 1/2 × 14 1/2, gornja plošev 15 1/2 cm in 260 × 21 1/2 × 13 1/2, gornja plošev 13 1/2 cm; 265/70 × 22/24 × 13/15 × 13/15 cm feo vagon Sušak.

Kratka roba vezava v zvezke smreka, jelka, 12, 13, 18, 24 mm, od 10 do 30 cm, od 1 do 3-50 m. Franko vagon meja Postojna.

Trami za Grčijo: 8/8, 10/10, 4, 5, 6 m, 50 m³. — Franko vagon meja Djevdjelija.

100 m³ bukovih neobrobjenih plohov, 27 mm, od 2 m naprej, I., II. Franko vagon ogrska meja.

Splint frize: od 25 cm naprej, od 5 cm naprej, od 50 cm premera in 2 1/2, debelejšje samo od 3 m naprej, 5 do 6% od 30 do 34 centimetrov.

Bukove okroglice, 1 m, suhe. Franko vagon meja Postojna.

Nekaj vagonov bukovih plohov, 60 mm, parjenih in neparjenih, obrobjenih in neobrobjenih. — Cena franko meja via Postojna.

Nekaj vagonov bukovih letav, 60/60 mm. Cena franko Postojna tranzit.

150 komadov hrastovih pragov normalnih dimenzij in 350 komadov bukovih pragov normalnih dimenzij. Cena franko vagon Sušak pristanišče in Postojna tranzit.

Bukove okroglice, suhe, 1 m dolge, franko meja Postojna tranzit.

Hrastove doge za sede od 30 do 300 litrov v raznih velikostih.

Ponudbe:

10 vagonov polsuhih bukovih drv, 1 m dolžine z 10% okroglic.

Večja množina bukovih hlodov, franco vagon nakladalna postaja.

150 m³ lepih hrastovih hlodov I., II a. Cena franko vagon nakl. postaja.

50 m³ lepih hrastovih hlodov I., II a. Cena franko vagon nakl. postaja.

2 vagona desk, 38 mm, 4 m, I., II., III., monte, večina smreka, lahko konične, media 22/23 cm.

Parjena orehovina.

Drva, mehka, v kolobarjih 20 × 50 cm.

Borovi brzojavni drogi, 6 do 12 m, 400 komadov.

Borov žagan les, I., 4, 5, 6 m, 50 mm, suho.

Borovi brzojavni drogi, od 8 do 12 m dolžine.

Deske, smreka, jelka, 20 in 24 mm.

Lipovi hlodi, 3 in 4 m, večinoma 80 mm debeline.

Bukova metlišča, 27/27, 1 in 1, 10 m dolžine.

Morali, 38 × 78, 34 × 68, 78 × 78, I., II., III., monte.

Deske 12 mm, od 3 do 16 cm širine, 1 do 3 1/2 m dolžine.

1 vagon bukovih drv, suhih, 1 m dolgih, franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 20 m³ bukovih neobrobjenih plohov od 2 do 4 m, večina 3 m, 50, 60, 70, 80, 90, 100 mm, od 18 cm naprej, suhih, monte.

1 vagon gabrovih drv, rezanih na 25 cm dolžine, suhih.

Ca. 10 vagonov bukovih drv, razrezanih na 25 cm in sekanih.

50 vagonov bukovih suhih drv, meterskih, 20 do 25% okroglic.

Trami: Prva partija: 8/8 ca. 5 m³ 4 m, ca. 5 m³ 5 m; 8/11 ca. 5 m³ 4 m, ca. 5 m³ 5 m, ca. 5 m³ 6 m; 11/11 ca. 5 m³ 4 m, ca. 10 m³ 5 m, ca. 10 m³ 6 m; 11/13 ca. 5 m³ 4 m, ca. 15 m³ 5 m, ca. 15 m³ 6 m, ca. 10 m³ 7 m; 13/16 ca. 5 m³ 5 m, ca. 30 m³ 6 m, ca. 30 m³ 7 m. — Druga partija: 8/8 ca. 50 komadov/4, 50/5 m; 8/11 ca. 50 kom./4, 50/5, 50/6 m; 11/11 ca. 100 kom./4, 100/5, 100/6 m; 11/13 ca. 100 kom./4, 200/5, 200/6, 100/7, 25/8 m; 13/16 ca. 50 kom./4, 50/5, 100/6, 100/7, 50/8 m; 16/19 ca. 10 kom./8, 10/9, 10/10 m; 19/21 ca. 10 kom./9, 10/10 metrov.

SREBRENICA V AMERIŠKIH ROKAH.

Pred nekaj časa je dobila, kot smo že poročali, ameriška družba Smelting and Refining Co od jugoslovanske vlade dovoljenje, da sme preiskovati rudnik pri Srebrenici (Bosna), ki je bil v časih bosanskih kraljev zelo znan, ki so ga pa pozneje opustili. Preiskovanje je tako ugodno izpadlo, da so Amerikanci rudnik kupili, moderno ga bodo opremili in dobivali bodo iz njega srebrno, svinčeno in bakreno rudo.

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1500 komadov hrastovih pragov. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe glede dobave 300 m železnih cevi. — Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 23. januarja t. l. ponudbe glede dobave 500 kg mavca, 25 kg bele krede, 100 kg suhe barve, 150 steklenic sidola, 2000 m jeklenih vrvi, raznih časopisov in 1 centrifugalne sesaljke; do 30. januarja t. l. pa glede dobave avto-platna in dežnih plaščev. — Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 31. januarja t. l. ponudbe glede dobave zimskih kožuhov in 150 komadov spiralnih svredov. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 1. februarja t. l. pri Direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave materiala za gornji ustroj (podložne plošče, vijaki z maticami, pričvrstilne plošče itd.). — Dne 3. februarja t. l. pri Direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave brusov iz smirka. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) — Dne 3. februarja t. l. se bo vršila pri Računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave rezervnih avtomobilskih delov. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.) — Dne 4. februarja t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 10.000

kilogramov čistega špirta. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem slagališču.)

Prodaja lesa. Pri direkciji šum v Ljubljani se bo vršila licitacija glede prodaje lesa. Ponudbe je vložiti do 1. februarja t. l. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja starega papirja. Pri Središnjem stovarišču materiala v Batajnici se bo vršila dne 5. februarja t. l. ofertalna licitacija glede prodaje okoli 50.000 kilogramov papirja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem stovarišču.)

Oddaja zakupa kolodvorske restavracije v Celju se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 4. februarja t. l. pri Direkciji drž. železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Trzna poročila

MEDNARODNA SITUACIJA NA TRŽIŠČIH KOŽ DIVJADI

kaže tendenco navzdol. Glavni vzrok tej depresiji leži v ameriški denarni in borzni krizi. Amerika je največji kupec kož divjadi iz vseh delov sveta. Vsled tega je težko verjetno, da bi se cene kožam na svetovnih tržiščih v doglednem času stabilizirale. Ni pa izključeno, da bodo cene kožam navzlic temu porasle. Na kožni sejmi, ki se vrši v Ljubljani na velesojmu dne 27. in 28. t. m., pride mnogo domačih in inozemskih interesentov-kupcev. Čim več blaga bo tukaj zbranega, tem ugodnejše prodajne cene bo mogoče doseči, ker za malo množino blaga se tujemu kupcu pot v Ljubljano ne bi izplačala. Vsled tega naj lovci čimprej oddajo svoje blago »Divji koži« na velesojmu v Ljubljani, katere naloga je, da skrbi za ugodno vnovčenje blaga. Blago se sprejema do 25. t. m.

Mariborski trg, dne 4. januarja t. l. je bil zelo dobro založen in obiskan. — Cene mesu so ostale, perutnini so pa precej poskočile, čeravno so kmetice prinesle okoli 1000 komadov na trg. Vzrok je pa ta, da se ljudstvo preživlja za praznike rajše s perutnino kakor z govejim, ali prašičjim mesom. — Pri zelenjavi ni bilo opaziti posebne razlike, pač pa se je rudeča in druga salata, katera se je gojila v kleteh, prodajala celo po 12 do 14 Din za kg. — Sadje je bilo nekoliko dražje, ker to pot so kmetje pripeljali le 3 voze jabolkov, katere so prodajali po izvanredni ceni od 4—7 Din za kg, medtem ko so jih branjevke prodajale po 5—10 Din kg. Pomaranče kot prve so seveda poceni, t. j. po 1—2.50 Din. — Pozneje bodo pa stale 3—4 Din komad. — Lesene in lončarske robe je bilo zopet v veliki obilici na trgu, katera se je prodajala po 1—100 Din za komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 1. t. m. so kmetje pripeljali samo 4 voze sena in 2 voza slame; v soboto 4. t. pa 4 voze sena in 6 voz slame na trg. Cena je bila senu 85—125 Din, slami pa 65—70 Din za 100 kg.

VELETRGOVINA
kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Zaloga sveže prazne kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrazba!

Zahtevajte cenik!

© Račune, memorandume, cenike, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercialne tiskovine dobavljiva hitro po zmeranih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23
TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračune!

KLIŠEJE

— IZDELUJE SOLIDNO —

VSEH VRST PO-FOTOGRAFIJAH
ALI-RISBAH-V ENI ALI VEČ BARVAH
— KONKURENČNE CENE —

KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA
BR. MATINOVNA ULICA ŠT. 13

VINOCET
tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje
na kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!